

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2015 vyjádřená v základních běžných cenách byla 128 515,5 mil. Kč. V roce 2016 se PZO zvýšila o 3,5 % na 132 956,5 mil. Kč. Tento vývoj byl ovlivněn růstem rostlinné produkce o 6,7 %, živočišná produkce naopak poklesla o 2,0 %. V rostlinné výrobě došlo z důvodu příznivých klimatických podmínek k navýšení sklizní u obilovin (kukuřice na zrna o 91,0 %), technických plodin, krmných plodin, zeleniny a brambor, ale na druhé straně k prudkému poklesu sklizní ovoce (u broskví o 82,8 %, u meruněk 65,1 %) a vinné révy. S výjimkou řepky a cukrovky se snížily ceny. V živočišné výrobě došlo ke snížení naturálního množství u skotu, prasat i drůbeže, naopak u mléka a vajec byla výroba vyšší. Kromě prasat došlo u ostatních komodit k poklesu cen. Výrazně poklesl cenový index u mléka (-14,7 %) a vajec (-11,2 %), k mírnějšímu poklesu došlo u skotu (-2,2 %) a drůbeže (-4,0 %). Celková živočišná produkce meziročně poklesla o 2,0 %; navzdory tomu, že byly v roce 2016 opožděně vyplaceny dotace na skot a mléko z předchozího roku.

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO zvýšila v roce 2016 proti roku 2015 o 6,7 %. Rostlinná produkce byla vyšší o 12,0 %, živočišná produkce se téměř nezměnila (+0,1 %).

Rostlinná produkce se v roce 2015 podílela na PZO 58,2 %, v roce 2016 to bylo 60,0 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (44,0 % v roce 2015 a 39,3 % v roce 2016) a technické plodiny (26,3 % v roce 2015 a 27,5 % v roce 2016).

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2015 na PZO v základních běžných cenách 36,1 %, v roce 2016 to bylo 34,2 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (48,1 % v roce 2015 a 46,7 % v roce 2016) a chov jatečných prasat (18,7 % v roce 2015 a 19,3 % v roce 2016). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,4 % v roce 2015 a 2,5 % v roce 2016. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné, do kterých byla v posledních dvou letech zahrnuta i produkce energie z obnovitelných zdrojů, se v obou letech na produkci podílely 3,2 %.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2015 podílela na PZO v tržních cenách 69,8 %, v roce 2016 to bylo 65,7 %. Nejvýznamnější položkou byla spotřeba krmiv, a to 35,9 % v roce 2015 a 35,4 % v roce 2016. Mezispotřeba meziročně poklesla o 2,6 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2015 činila 38 829,0 mil. Kč. V roce 2016 se zvýšila o 17,5 % na 45 633,4 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2015 ve výši 21 928,7 mil. Kč, a meziročně se zvýšila o 27,4 % na 27 945,8 mil. Kč.

Důchod z faktorů v roce 2015 činil 50 476,4 mil. Kč a meziročně se zvýšil o 13,7 %, tudíž v roce 2016 činil 57 386,9 mil. Kč. V roce 2015 náhrady zaměstnancům činily 26 744,2 mil. Kč, v roce 2016 došlo k růstu náhrad zaměstnancům o 2,6 % na 27 444,5 mil. Kč i přes snížení placené pracovní síly.

V roce 2016 se zvýšila oproti minulému roku tvorba hrubého fixního kapitálu (+8,6 %) ze 17 137,2 mil. Kč na 18 619,0 mil. Kč.

V roce 2016 se zvýšil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2015 o 12,6 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2016 byl 101,24.

Nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR jsou obiloviny, jejich podíl na produkci v roce 2016 činil 23,6 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku stoupl o 6,4 %, reálné výrobní ceny naopak poklesly o 11,7 % a objem výroby obilovin v základních běžných cenách poklesl o 6,1 %. U olejnin došlo k navýšení objemu produkce v cenách předchozího roku o 7,9 %, objemu výroby v základních běžných cenách o 7,3 %, reálné výrobní ceny naopak poklesly o 0,5 %. Podobná situace byla u brambor, kde se zvýšil objem produkce v cenách předchozího roku o 42,3 % a objem výroby v základních běžných cenách o 28,1 %, reálné ceny poklesly o 11,5 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2016 byla průměrná reálná výrobní cena o 5,3 % nižší než v roce 2015 a při navýšení objemu produkce v cenách předchozího roku o 11,1 % se celkově zvýšila reálná hodnota rostlinné výroby v základních cenách o 5,4 %.

V roce 2016 došlo k poklesu průměrné reálné výrobní ceny skotu o 3,4 %, u drůbeže o 5,2 %, u prasat k mírnému navýšení o 0,3 %. Reálná hodnota v základních cenách poklesla u prasat o 0,2 %, u drůbeže o 8,9 %, u skotu se díky dotacím zvýšila o 7,4 %. Objem produkce v cenách předchozího roku byl u skotu nižší o 0,7 %, u prasat o 0,5 %, u drůbeže o 3,9 %. Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku se v roce 2016 mírně zvýšil (+1,0 %), podstatně se snížila reálná cena (-15,7 %) a tudíž i reálná hodnota produkce ve výrobních cenách (-14,9 %) a i přes vyplacené dotace poklesla reálná produkce v základních cenách (-6,0 %). Reálná hodnota celkové živočišné produkce byla nižší ve výrobních cenách (-9,3 %) i základních cenách (-3,2 %).

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) se zvýšil o 7,0 %, reálná hodnota produkce v základních cenách byla vyšší o 2,2 %, reálná výrobní cena poklesla o 6,6 %.

Reálná hodnota mezispotřeby v základních cenách byla pod úrovní roku 2015 (-3,8 %). Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2016 došlo k navýšení reálné hodnoty o 16,1 %.

Při meziročním nárůstu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (+3,4 %) se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, zvýšila o 25,9 %. Při poklesu ostatních daní na výrobu o 4,0 % v reálných hodnotách a mírném zvýšení ostatních dotací na výrobu o 1,6 % došlo ke zvýšení míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 12,3 %. Objem vstupu celkové pracovní síly do zemědělství byl v roce 2016 oproti předchozímu roku nižší o 0,3 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2015 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 53,0 %, v roce 2016 to bylo 47,8 %. V roce 2016 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 1,4 % vyšší než v roce 2015 a čistý provozní přebytek vzrostl o 24,6 %.

Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, byl vyšší o 22,0 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se zvýšil v roce 2016 v reálné hodnotě o 30,5 %.